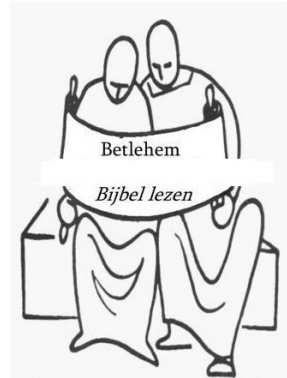

21e zondag door het jaar C

Onzen Heertje,
erfgoedvereniging vzw
Trommelaarstraat 15 - Doornstraat 11A
8970 Poperinge - mvchvdl@skynet.be

Leerhuis Bethlehem

21e zondag door het jaar C

v.u. Onzen Heertje, erfgoedvereniging vzw i. s. m.
Het Goede Doel, Doornstraat 11A, 8970 Poperinge

Jes. 66,18-21

Tekst

18 Want ik ken hun daden en hun gedachten.

De tijd is gekomen om alle landen en volken bijeen te brengen. Ze zullen komen en mijn luister zien. 19 Ik zal onder hen een teken verrichten: sommigen zal ik sparen en naar vreemde volken sturen – naar Tarsis, Pul en Lydië¹, volken van boogschutters², naar Tubal en Griekenland, naar de verste eilanden, waar mijn faam nog niet is

¹ Verwijzingen naar Klein Azië.

² Pijl en boog werden door voetsoldaten gebruikt, maar ook door soldaten in strijdswagens. Ook verdedigers van een stad schoten vaak pijlen af naar de aanstormende vijand. Soms waren dat brandende pijlen. Daarmee konden stormrammen en andere houten belegeringswapens in brand gestoken worden.

21e zondag door het jaar C

doorgedrongen en mijn luister nog niet is gezien – en zij zullen mijn majesteit tegenover al deze volken verkondigen. 20 Uit alle volken zullen zij jullie ballingen terugbrengen – zegt de HEER –, met paarden en wagens, met overhuifde wagens, op muil dieren en kamelen, naar mijn heilige berg³, naar Jeruzalem, als een offer voor de HEER, net zoals de Israëlieten hun offers in rein vaatwerk naar de tempel van de HEER brengen. 21 Zelfs zal ik sommigen⁴ van hen aanstellen als priester of Leviet⁵ – zegt de HEER.

Toorn Gods: Dag des Heren

Het hoofdstuk waar we in lezen geeft de kleur van de toorn Gods.

We horen de weeklacht in de verzen ervoor. Vs 1: Waar zouden jullie een huis voor mij kunnen bouwen?
En wat zou mij als rustplaats dienen?

In Hand. 7:49. De tabernakel en de tempel worden genoemd de *rust des Heeren*⁶. De Dag des Heren is dag dat JHWH die rust herstelt. In het nieuwe of hemelse Jeruzalem wordt er gezegd, Openb. 21:22: *Maar een tempel zag ik niet in de stad, want God, de Heer, de Almachtige, is haar tempel, met het lam. 23 De stad heeft het licht van de zon en de maan niet nodig: over haar schijnt Gods luister, en het lam is haar licht. 24 De volken zullen in haar licht leven en de koningen op aarde betuigen daar hun lof.*

Door onmiddellijk deze toorn in het licht van het boek Openbaringen te zien plaatsen we de Toorn Gods in het juiste perspectief.

³ Sion: Volgens de Tenach zou Jeruzalem hier gesticht zijn door David en zou Salomo hier een tempel hebben gebouwd (later met Tempelberg aangeduid). Zion is later door orthodoxe joden vereenzelvigd met Jeruzalem en vervolgens het symbool geworden voor de plek waar het joodse volk zich met hun God verenigd voelen. De (huidige) berg Zion ligt buiten de muren van de oude stad Jeruzalem. Hier zou zich het graf van koning David bevinden, zou het Laatste Avondmaal hebben plaatsgevonden. En zou Maria zijn gestorven. In eindtijd verband is Sion de tegenstelling met de Harmageddon waar een legermacht komt uit het Oosten om slag te leveren. Dat zal geen geografische, maar een profetische aanduiding zijn: dé slag met de hoogmoedigen tegenover het zachtmoedige Lam op Sion mét de zijnen wordt juist daar geleverd.

⁴ ἀπ' αὐτῶν λήψομαι⁷ uit hen ἱερεύς, offerpriester

21e zondag door het jaar C

Wezen

Jo 14: 18 Ik laat jullie niet als wezen achter, ik kom bij jullie terug. 19 Nog een korte tijd⁷ en de wereld zal mij niet meer zien, maar jullie zullen mij wel zien, want ik leef en ook jullie zullen leven. 20 Dan zul je begrijpen dat ik in mijn Vader ben, dat jullie in mij zijn en dat ik in jullie ben. 21 Wie mijn geboden kent en zich eraan houdt, heeft mij lief. Wie mij liefheeft zal de liefde van mijn Vader⁸ en mij ontvangen, en ik zal mij aan hem bekendmaken.'

Kinderen van dezelfde Vader

Dat de wijzen uit het Oosten kwamen om de Koning te eren met goud, wierook en myrhe kennen we. Deze traditie steunt op deze diepzinnige Bijbelse kapstok. Vanuit het Eerste Verbond gaat het om het eren van JHWH's Naam. Ze komen als een offer. In het boek Openbaringen staat de *uiteindelijke* apotheose. De eredienst van de kinderen van de Vader door, met en in Hem.

Ps 117

*1 Loof de HEER, alle volken,
prijs hem, alle naties:
2 zijn liefde voor ons is overstelpend,
eeuwig duurt de trouw van de HEER⁹.
Halleluja!*

⁵ Leviet: niet uit de stam van Aaron, assistent van de offerdienst. Orde van de tempel voorwerpen verzorgen, reinigen en de lokalen sluiten, hymnen zingen (Luc 10:32; Jo 1:19; Hand 4:36).

⁶ 1 Kron. 28:2; 2 Kron. 6:41, en Ps. 132:8.

⁷ Speculatieve exegeten maken op grond van het boek Daniël en Openbaringen eindtijdelijke toepassingen over vredesverdragen als, *die in de nabije toekomst zullen ondertekend worden, tussen Iran en Israël ook vrede zal zijn. Iets dat tot op vandaag de dag hoogst ondenkbaar wordt geacht, omdat de welbekende leuzen dood aan Israël en Israël zal van de kaart geveegd worden, overduidelijk spreken over een intense haat jegens Israël in plaats van verzoening dan wel vrede.* De korte tijd is al teveel chronologisch en in dagen gesteld. Spreuken 12: 19 Een betrouwbaar woord houdt altijd stand, een leugen slechts voor korte tijd. In de bijbel gaat het

21e zondag door het jaar C

De ene, de trouwe

JHWH is EEN, meer dan enig. Als wij Hem willen volgen dan moeten we onverdeeld zijn, *volmaakt zoals de Hemelse Vader* (Matt. 5: 45).

We loven Hem door in Jezus zonen, broeders en zusters te worden.

Halleluja

Hallelujah is een samentrekking van de twee woorden hallelu en jah. Jah = JHWH, het Hebreeuwse woord voor God. In het Joodse geloof wordt het woord Halleluja voornamelijk gebruikt in de Hallel, de Psalmen 113 -118. In de katholieke liturgie wordt het woord dikwijls op gregoriaanse melodieën gezongen.

Vertaald klinkt het: loven, prijzen, danken we de Heer, Koning, Schepper, Bevrijder en Voltooier. De volheid is moeilijk Westers te vertalen. Hij die aan onze kant staat, ons draagt, meegaat en voltooit.

Als antwoord op de lezing ligt hier in deze context een Maranatha: Kom en voltooi ons in universaliteit en trouw, eens en voor altijd.

Heb. 12,5-7.11-13

5 Kennelijk bent u de bemoediging vergeten die tot u als tot kinderen¹⁰ wordt gericht: 'Mijn zoon, je mag een vermaning van de Heer nooit terzijde schuiven en nooit opgeven als je door hem terechtgewezen wordt, 6 want de Heer berispt wie hij liefheeft, straft elke zoon van wie hij houdt.' 7 Houd vol, het betreft hier immers een leerschool¹¹, God behandelt u als zijn kinderen. Welk kind wordt niet door zijn vader berispt?

8 Maar als u die leerschool niet doorloopt zoals alle anderen vóór u, dan bent u geen kinderen, maar bastaards. 9 Daar komt nog bij dat

over het *uiteindelijke* en *in den beginne*. En dat wordt in *genade* en *waarheid* geopenbaard, geleidelijk.

8 Een zeer belangrijke aanduiding. Jezus als geliefde Zoon, aangesteld aan de rechterhand, zal in de overwinning van het goede (*de kleine rest*) de kinderen verzamelen..

9 JHWH.

10 Kinderen = zonen van dezelfde Vader.

11 Leerschool, leerhuis, beth-ha-midrasj. Rabbi's *leren* via leergesprekken per twee. Ze *leren* Thora = leven. Maar ook JHWH *leert* zijn lievelingen met *beproevingen, plagen*.. om te sterken.

21e zondag door het jaar C

wij voor onze aardse vaders, door wie we werden opgevoed, respect hadden; hoeveel te meer zullen we ons dan niet onderwerpen aan het gezag van de Vader van alle geesten, en dan leven? 10 Onze aardse vaders berispten ons maar voor korte tijd en naar eigen goeddunken, maar hij berispt ons voor onze eigen bestwil, om ons te laten delen in zijn heiligheid.

11 Een vermaning lijkt op het moment zelf geen vreugde te brengen, slechts verdriet, maar op den duur plukt wie erdoor gevormd is er de vruchten van: een leven in vrede en gerechtigheid. 12 Hef¹² daarom uw slappe handen op, strek uw knikkende knieën, 13 en kies rechte paden, zodat een voet die gekneusd is niet verder ontwricht raakt, maar juist geneest.

Korte tijd

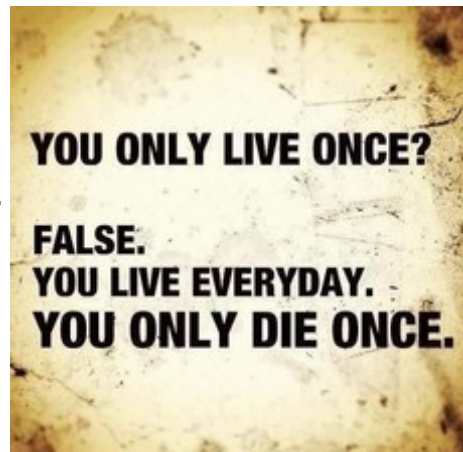
In de context van dat eindtijdverhaal is de term sprekend. Ook in de viering van de eucharistie hebben we het ook over *totdat Hij komt, vandaar Houd dus vol*. De eerste christenen verlangden naar die komst. Jezus legde de nadruk op de waakzaamheid, ook als er maar een kleine rest is.

De berisping heeft als enig doel – *leren en leven*.

Leren

Jezus werd aangesproken als Rabbi = Mijn leraar. De titel rabbijn wordt niet genoemd in de Thora. De voorganger van de rabbijn was de *nasie*. De Nasie wordt al vermeld in de tijd van Mozes. De eerste keer dat het woord voorkomt in joodse geschriften is in de Misjna. Heden ten dage zijn rabbijnen ook een soort van pastoors en gaan zij (bij gebrek aan officiële priesters) voor in joods gebed en ritueel, ofschoon deze functies volgens joodse wetgeving niet tot hun taakomschrijving behoort.

Rabbijn is een Hebreeuwse term die gebruikt wordt als titel voor hen die uitzonderlijk geleerd zijn, hen die autoriteiten zijn op het gebied van de *halacha*¹³, en voor hen die aangewezen zijn als spiritueel hoofd van hun gemeenschap. Het woord rabbijn is afgeleid

¹² Hands opheffen is lofprijzing, uit de geslotenheid komen, *zonder wrok of onenigheid* (1Tim2: 8) – los gekomen zoals de man met de *verdrorde/verschrompelde* hand – loskomt en weer begint leven.

21e zondag door het jaar C

van het Hebreeuwse woord *rav*, dat in Tenachisch Hebreeuws *groot* betekent. In de oude Joodse scholen (Sjoel = leerhuis) werden de hoogleraren aangeduid als Rabbi¹⁴.

Het joodse leren bestaat uit drie stappen: van jongs af vertrouwd maken met de Schriften, door die te horen en te lezen, met als kern daarvan de thora; en daarvan weer als centraal gedeelte het zgn. *Sjema*¹⁵. Vanuit dit *leren* komt als tweede stap de inwijding in de rituelen, om zo bewust aan de samenkomsten te kunnen meedoen. En de derde stap is het bijbrengen van sociaal bewustzijn: de verantwoordelijkheid en de zorg voor elkaar. Hoe meer thora men kent, des te wijzer wordt men om tot eigen verantwoord leefgedrag te komen en tot Gode-toegewijd handelen. Daarbij om anderen er ook toe te brengen via het eren met elkaar en zo Zijn Naam te eren en Zijn faam te brengen. Vanaf ongeveer het tiende jaar kan men naar het 'beth-ha-midrasj'.

Zei Paulus in 2 Tim. 3 ook al niet zoiets over de Schriften?
16 Elke schrifttekst is door God geïnspireerd en kan gebruikt worden om onderricht te geven, om dwalingen en fouten te weerleggen, en om op te voeden tot een deugdzzaam leven, 17 zodat een dienaar van God voor zijn taak berekend is en voor elk goed doel volledig is toegerust.

De methode is een *heen-en-weer-gaan* tussen tekst en (be)leven, tussen God en mens (luisteren, verwerken, eigen maken), tussen mensen onderling (elkaar bevragen, uitdagen, toetsen) en tussen onszelf en onze leefsituatie (van tekst naar leven, van leven naar tekst). Ook de 'onderwijzer' leert en maakt zich steeds meer eigen door van zijn verworven kennis uit te delen en zijn inzichten te delen en ter discussie te stellen.

¹³ De leer hoe je moet leven. Stuenend op een min of meer casuïstische moraal.

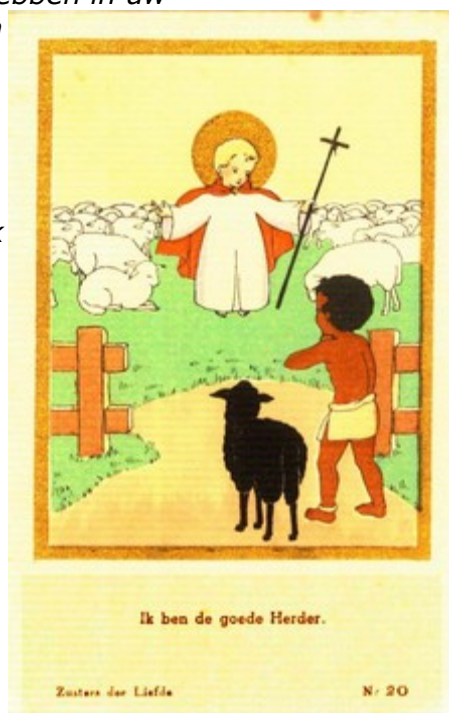
¹⁴ Rabbi = *mijn* meester, leraar.

¹⁵ Sjema: Hoor, Israël', Deut. 6:4-9; 11:13-21 en Num. 15:37-41 - dit zal men uit het hoofd kennen en zo mogelijk nog met de laatste levensadem uitspreken

21e zondag door het jaar C

Luc. 13,22-30

22 Op weg naar Jeruzalem trok hij verder langs steden en dorpen, terwijl hij onderricht gaf. 23 Iemand vroeg hem: 'Heer, zijn er maar weinigen die worden gered?' Hij antwoordde: 24 'Doe alle moeite om door de smalle deur naar binnen te gaan, want velen, zeg ik jullie, zullen proberen naar binnen te gaan maar er niet in slagen. 25 Als de heer des huizes eenmaal is opgestaan en de deur heeft gesloten, en jullie staan buiten op de deur te kloppen en roepen: "Heer, doe open voor ons!", dan zal hij antwoorden: "Ik ken jullie niet"¹⁶, waar komen jullie vandaan?' 26 Jullie zullen zeggen: "We hebben in uw bijzijn gegeten en gedronken en u hebt in onze straten onderricht gegeven." 27 Maar hij zal tegen jullie zeggen: "Ik ken jullie niet, waar komen jullie vandaan? Weg met jullie, rechtsverkrachters!" 28 Dan zullen jullie jammeren en knarsetanden wanneer je Abraham, Isaak en Jakob¹⁷ en al de profeten in het koninkrijk van God ziet, maar zelf buitengesloten wordt. 29 Uit het oosten en het westen en uit het noorden en het zuiden zullen ze komen, en ze zullen aan tafel genodigd worden in het koninkrijk van God. 30 En bedenk wel: er zijn laatsten die de eersten zullen zijn, en er zijn eersten die de laatsten zullen zijn.'

יָדָע yada – kennen

We zeggen in het Westvlaams – ze hebben kennis. Ze leren mekaar kennen, ze worden bekender aan elkaar, ze begrijpen elkaar. Dat *grijpen* heeft geen verwantschap met *vergrijpen* (jatten). Ze beginnen mekaar te kennen, ze leren mekaar kennen, erkennen, wijs worden, weet

¹⁶ Kennen is belangrijk. Kennen is een wederzijdse verhouding. Kennen is geen louter intellectuele transactie (cf. supra).

¹⁷ Kinderen van Abraham hebben geen prerogatieven enkele om de titel. Jezus zelf geeft de kritische noot: *Joh 8:39 Zij antwoordden en zeiden tot Hem: Onze vader is Abraham. Jezus zei tot hen: Als u kinderen van Abraham was, zou u de werken van Abraham doen.*

21e zondag door het jaar C

hoede de andere reageert, weten ermee om te gaan, zichzelf openstellen.

In die optiek stond in het leerhuis het omgaan met de Thora (studeren in leergesprekken; cf. supra). Het leren van de Thora vanuit de omgang gezamenlijk *lerend* en niet met de waarheid in pacht. Trouwens ook waarheid is geen dogma voor het leergesprek.

De laatsten en de eersten

Lucas is de evangelist van de boetvaardigheid en de barmhartigheid. Treffend is het dat Jezus ook naar Egypte moest vluchten. In de Handelingen grenst (?) de beschrijving van de leefwijze van de eerste christenen aan een communistisch maatschappijbeeld ze *deelden naar behoefte* en Maria zingt in het Magnificat *rijken zendt Hij met ledige handen heen*.

Wie groot wil zijn in het Rijk der hemelen staat duidelijk in Markus 9:35 (Jac . 4: 6b) moet *klein* en *dienstbaar zijn*. Een kerk die niet dient dient tot niets.

SAMENVATTING

Het Sion waar we naar evolueren is op geen enkele manier racistisch. In Jezus zijn we allemaal broeder, Joden en gojim (niet-joden).

We zijn geroepen en toegerust om een rein offer te zijn in de eredienst van het Lam. Dat is de hemel, die niet tussen haakjes, maar NU begonnen is waar we in kennis zijn als bruid, wachtend op de bruidegom, die *Komende*, Messias, is.

Zijn specifieke Koninkrijk is *op handen*.

Met geheel ons hart, geheel onze ziel en al onze krachten kunnen wij er zuster- en broederlijk handen en voeten aan geven als we op die kennis *lerend* ingaan.